

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

BURKA dla BURKA

◆ ◆ ◆
O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

BURKA to pilśniowa opończa tatarska z drugiej połowy XVII w. – „rodzaj długiego i obszernego płaszcza z kapturem, zrobionego z grubej tkaniny” [SJP Dor]. „Po śnieżystej zamieci do wsi zbrojny mąż leci, JA pod burką wielkiego coś chowa” – pamiętacie, jak Wieszczyk opisywał rezultaty wyprawy trzech synów starego Litwina? Każdy z nich wrócił z przyszłą synową troskliwie opatuloną i ukrytą pod BURKĄ. Dawne BURKI szyte były z wełny wielbłądziej albo koziej, a ze względu na funkcję, jaką pełniły, można je było uznać za stroje w równej mierze praktyczne co reprezentacyjne i – w naszej kulturze – wyłącznie męskie. Tatarskie z pochodzenia BURKI często bogato zdobione, używane były przez polską lekką jazdę aż do czasów saskich. Nazwa BURKA wywodzi się z osmańskiego bürgü ‘przykrycie, okrycie’ i etymologicznie nie wiąże się z przymiotnikiem BURY, od którego pochodzi jedno z najpopularniejszych niegdyś psich imion – BUREK (a znajdźcie teraz psa, który nosiłby to imię!).

W ostatnim czasie BURKA pojawiła się w polszczyźnie po raz drugi – też jako swoisty egzotyzm. O ile ta dawna BURKA była strojem męskim, ta nowa jest elementem ubioru żeńskiego: współczesna BURKA to bowiem noszone przez muzułmanki nieprzezroczyście, zasłaniające twarz, włosy i szyję nakrycie głowy, a czasami – całego ciała.